

[Halvgaard]

med hensyn til religion, opdragelse, skikke og traditioner.

Jeg bemærkede, at hr. Steen Folke i sit indlæg gav opskriften på, hvad Danmark burde gøre. Han foreslog, at Tyrkiet skulle smides ud af Europarådet, ingen NATO-støtte, ingen EF-støtte, ingen OECD-støtte. Jeg tror ikke, at forholdsregler og pressioner af den art kan bringe ro i Tyrkiet. Tværtimod tror jeg, at restriktioner af den art kun vil bringe yderligere ved til det bål, der stadig flammer, og vil gøre det endnu sværere at neutralisere de modsætninger, der giver anledning til blodsudgydelser.

Jeg må også tage stærkt afstand fra den udtalelse, hr. Lasse Budtz fremkom med, at man nok ikke kan forvente, at Tyrkiet får en grundlov, som vi kunne ønske os. Jeg synes, det er forkert og også naivt at komme med pegefingeren og tro, at problemer i andre lande altid skal løses ud fra danske forudsætninger, især når vi har svært ved her i Danmark at løse vore egne problemer. Det er derfor mit partis vurdering og politik, at det tjener alle parter bedst, såfremt Tyrkiet i ro og uden indblanding, pression og bifaldstilkendegivelser udefra, hverken over for den ene eller den anden af parterne, selv får tid til og mulighed for at løse sine interne problemer.

Erhard Jakobsen (CD):

Jeg kan straks sige, at centrum-demokraterne er meget tilfredse med den måde, hvorpå udenrigsministeren og altså her i dag statsministeren har fremlagt regeringens synspunkter i denne sag. Det er vigtigt at få fastslået, at det folketing, der sidder, er det folketing, der har siddet hele tiden, og derfor må den udenrigspolitik, folketinget tidligere har fastlagt, også gælde under denne regering. Men naturligvis kan nogle partier her komme i vanskeligheder, når et tidligere regeringsparti synes at skifte standpunkt på væsentlige områder. Vi skal prøve, om ikke et flertal i dag kan bringe folketinget ud af den kalamitet.

De folk, der har rejst denne sag, har jo gjort det med et ganske tydeligt sigte, derom kan der ikke være tvivl. Det drejer sig ikke om nogle menneskeskæbner i Tyrkiet, aldeles ikke. Det drejer sig i første række om at komme til at genere USA endnu en gang, det

fremgik ganske klart. En stor del af taletiden blev brugt til at genere, til at angribe USA. Det drejer sig i øvrigt om at luften nogle almindeligt kendte synspunkter om imperialister og kapitalister osv. – udelukkende set ud fra en ganske bestemt synsvinkel.

Det, det derimod ikke drejer sig om, er at prøve at forstå Tyrkiet, forstå de særlige problemer, der gælder dér, og sige: hvis Danmark overhovedet kan gøre noget, hvilket er meget tvivlsomt, hvordan kan vi så hjælpe, og hvordan kan vi undgå at gøre fortræd? Det er et udgangspunkt, som er naturligt for danskere. Ingen skal afstå fra at tilkendegive sin harme over misbrug osv., men det skal stadig væk ske under hensyn til en situation, der er så forskellig fra forholdene i Danmark og den verden, der omgiver os, som noget næsten kan være.

Socialdemokratiets dagsordensforslag her i dag om at sætte fart i bestræbelserne for på dansk initiativ at prøve at smide Tyrkiet ud et eller andet sted, er vel næsten noget af det værste, og det er i hvert fald et sådant slag i ansigtet på den politik, den tidligere regering lagde så megen vægt på, at den stærke danske anmodning om at få behandlet overtrædelserne af menneskerettighederne ved domstolen i Strasbourg jo må falde væk. Hvis Tyrkiet bliver smidt ud, så må den behandling jo standses, så har det ingen betydning, så har man intet at holde sig til. Det er dog en mærkelig facon at slå sig selv i hovedet på.

Heraf fremgår tydeligt dels centrum-demokraternes tilfredshed med regeringens erklæring, dels at centrum-demokraterne naturligvis stemmer imod den af socialdemokratiet foreslåede dagsorden, hvorimod vi kan være ganske enige i den anden dagsorden, som blev foreslået på de 4 regeringspartiers vegne.

Bernhard Baunsgaard (RV):

Den 12. september 1980, for mere end 2 år siden, tog militæret magten i Tyrkiet ved et statskup. Den socialdemokratiske ordfører, hr. Lasse Budtz, fastslog for lidt siden, at disse 2 år kan karakteriseres ved en beständig overtrædelse af menneskerettighederne, og så blev der føjet til: oven i købet uden forsøg på at skjule det. Hvad den sidste bemærkning egentlig skal til for, ved jeg ikke.